

การเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนาของนิสิตสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
**Higher Education Classroom Research Subject: Learning of Buddhist
subjects by students in the Bachelor of Public Administration
program Phetchaburi Monastic College**

มะลิ ทิพย์ประจง
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
Mali thipprajong
Phetchaburi Monastic College
Email:thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม (2) ศึกษาเจตคติของนิสิตในการเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนา (3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แผนการสอนรายวิชาด้านพระพุทธศาสนา เรื่อง วิชาด้านพระพุทธศาสนา แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม (2) แบบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ (3) เจตคติในวิชาด้านพระพุทธศาสนา 10 ข้อ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายด้านพระพุทธศาสนาของนักนิสิตที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นิสิตส่วนใหญ่ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเจตคติในด้านพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด
3. นิสิตส่วนใหญ่ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญมีความพึงพอใจใน การเรียนในระดับมาก

Abstracts

The objectives of this research were: (1) to study the pre-study and post-study outcomes of students who received participatory learning management techniques; (2) to study the students' attitudes in learning Buddhist subjects (3) Study the satisfaction of learning with a student-centered approach. The sample group used in this research were undergraduate students of Phetchaburi Sangha College. Bachelor's degree in Public Administration, first year, who are studying in the academic year 2022, consisted of 40 students. Study and learn 30 items. (3) Attitudes in the subject of Buddhism 10 items.

The results showed that

1. To study the achievement of individual students in Buddhism of the students who received management. Learning after school was statistically significantly higher than before at the .01 level.
2. Most of the students received the learning management as a learner as a priority. had the highest level of attitude towards Buddhism
3. Most of the students who received the learner-centered learning management were satisfied with learning at a high level

บทนำ

การศึกษาของไทยยุคนี้ผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน เศรษฐกิจ สังคมมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพราะการผลิตบัณฑิตต้องให้มีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อตอบสนองความเชื่อมั่นให้กับสังคม ความยั่งยืนของระบบการศึกษาจึงต้องมีบรรทัดฐานกลางไว้เป็นหลักชาติ เพื่อให้สามารถสร้างประชากรที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 เกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษามาตรา 22 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มี การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึก ปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สนง.คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2542) ปัจจุบันเทคนิคการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยมีด้วยกันหลาย รูปแบบได้แก่ 1) เทคนิคการสอนแบบบรรยาย หรือ เทคนิคการสอนแบบเน้นอาจารย์ผู้สอนเป็น สำคัญ 2) เทคนิคการสอนแบบอภิปราย 3) เทคนิคการสอนแบบฝึกปฏิบัติ 4) เทคนิคการสอนให้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (student centered learning) 5) เทคนิคการสอนแบบเน้นปัญหา หรือ problem base learning (PBL) และ 6) เทคนิคการสอนแบบเน้นวิจัย ซึ่ง แต่ละรูปแบบก็มีจุดมุ่งหมาย และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ที่แตกต่างกันไป เทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำลังได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น ในสังคมไทย (ไพฑูรย์, 2543)

นอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้จากผู้สอนแล้วยังจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเอง หรือได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน แล้วมานำเสนอ ให้ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้น จึงเป็นเหตุผลที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับ การเทคนิคการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการเรียนการสอนวิชาด้านพระพุทธศาสนา ที่ผ่าน มาประกอบด้วยเนื้อหาวิชาการ ภาษาที่ใช้ปรากฏในพระคัมภีร์เข้าใจค่อนข้างเข้าใจ ยากจึงมุ่งการบรรยายมากกว่าการมีส่วนร่วมของผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์เรียนรู้ เชิงประจักษ์ จากการค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองจากสารสนเทศรอบตัวที่มีให้เรียนรู้ตลอดเวลา เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ตฉะนั้นจึงเห็นว่าการนำหลักการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญมาประยุกต์ใช้เป็นระบบใช้ ใน การเรียนการสอนที่มีขั้นตอน จะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาผลการก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม
2. ศึกษาเจตคติของนิสิตในการเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนา
3. ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จำนวน 30 คน ปีการศึกษา 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 4 ฉบับดังนี้ 1.แผนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ

3.แบบวัดเจตคติ จำนวน 10 ข้อ

4.แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือดังนี้แผนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการสร้างรูปแบบวิธีสอน

1.ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา

2.ข้อมูลด้านทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจาก งานวิจัย วารสาร

ข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

3. วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาเวชกรรมไทย ในด้านเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียน แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เขียนแผนการสอนให้มีรายละเอียดครอบคลุม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ ขั้นตอนสร้างมีดังนี้
 1. ศึกษาหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้
 2. สร้างผังวิเคราะห์ข้อสอบ (test blueprint) กำหนดเนื้อหาที่ ต้องการวัด และจำนวน ข้อสอบที่ต้องการ จำนวน 30 ข้อ
 3. เขียนข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ให้เกินจำนวนที่ต้องการไว้ 10 ข้อ
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำไป ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนรู้ ประเมิน โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้
 - +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
 - 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
 - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพจำนวน 30 ข้อ
- ขั้นตอนสร้างมีดังนี้
 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 2. กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความ รับผิดชอบ พัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะ
 3. เขียนข้อคำถามในแต่ละด้าน ด้านละ 3 และ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 18 ข้อ
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการ จัดการการเรียนรู้ ประเมิน
- แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ ขั้นตอนสร้างมี ดังนี้
 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 2. กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความ รับผิดชอบ พัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะ
 3. เขียนข้อคำถามในแต่ละด้าน ด้านละ 3 และ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 18 ข้อ
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการ จัดการการเรียนรู้ ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ ขั้นตอนสร้าง ดังนี้
 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียนข้อ

2. กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรวมทั้งหมด 10 ข้อ
3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ในด้านการจัดการเรียนรู้ ประเมิน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ดำเนินการทดลองสอนด้วยแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนแล้วเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นิสิตใช้เวลาเรียน 2 คาบๆ ละ 50 นาที จำนวน 5 ครั้งและมีการค้นคว้านอก ห้องเรียนอีก 4 คาบ
หลังจากเรียนจบแล้วมีการทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติหลังเรียน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อไป
วิเคราะห์ต่อไป

4. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์ความ แตกต่าง
ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ t-test for One Samples
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากเจตคติเกี่ยวกับวิชาชีพเป็นค่าถามประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert's scale) มีลักษณะ
การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วย มากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็น
ด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด
เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก (Positive statement)	ข้อความเชิงลบ (Negative statement)
เห็นด้วยมากที่สุด	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	4 คะแนน	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3 คะแนน	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2 คะแนน	4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1 คะแนน	5 คะแนน

ด้านเจตคติเกี่ยวกับวิชาชีพจำนวน 18 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง 18- 90 คะแนน
คะแนนต่ำกว่า 60% ของคะแนนเต็ม (18- 61) มีระดับค่าคะแนนต่ำ
คะแนนระหว่าง 60-79% ของคะแนนเต็ม (62- 75) มีระดับค่าคะแนนปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 80% ของคะแนนเต็ม (76- 90) มีระดับค่าคะแนนสูง

3.วิเคราะห์ข้อมูลจากความพึงพอใจเป็นคำถามประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert's scale) มีลักษณะการวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก พอใช้ ค่อนข้างน้อย น้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

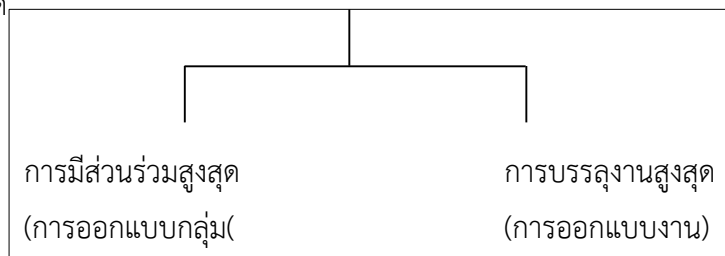
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง ประกอบด้วยหลักการเรียนรู้พื้นฐาน 2 อย่างคือ

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning)
2. กระบวนการกลุ่ม (Group process)

หลักการสำคัญของ Participatory learning

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ → การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

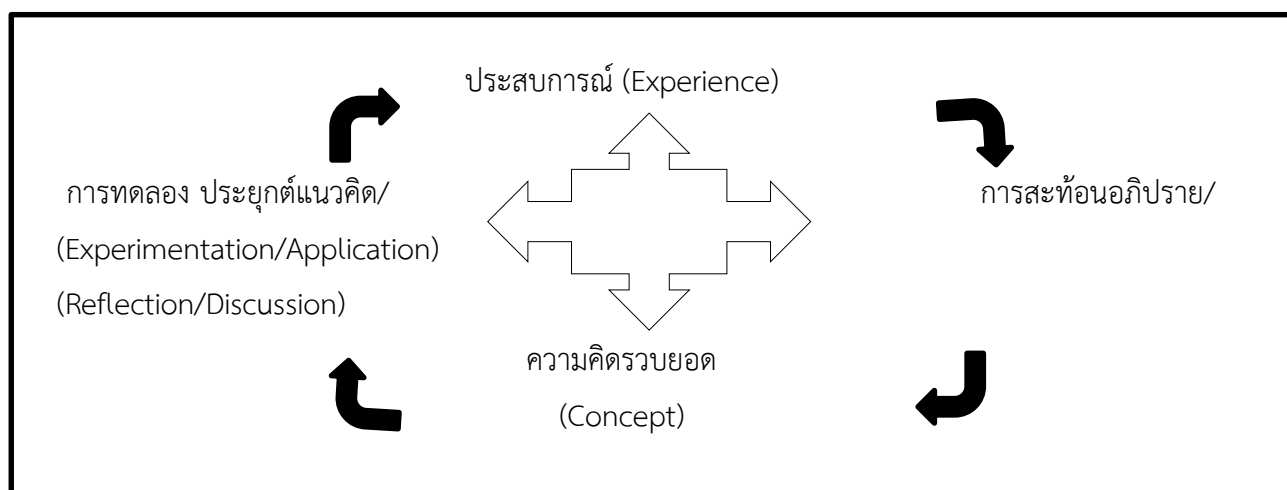
การเรียนรู้สูงสุด

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม มีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 1.1 เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน
- 1.2 ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็น การเรียนรู้เชิง (Active learning) คือ ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตลอดเวลาไม่ได้นั่งฟังการบรรยายอย่างเดียว
- 1.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
- 1.4 ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่าง กว้างขวาง
- 1.5 อาศัยการสื่อสารทุกรูปแบบเช่น การพูดหรือการเขียน การวาดรูป การแสดงบทบาท สมมุติ ซึ่ง

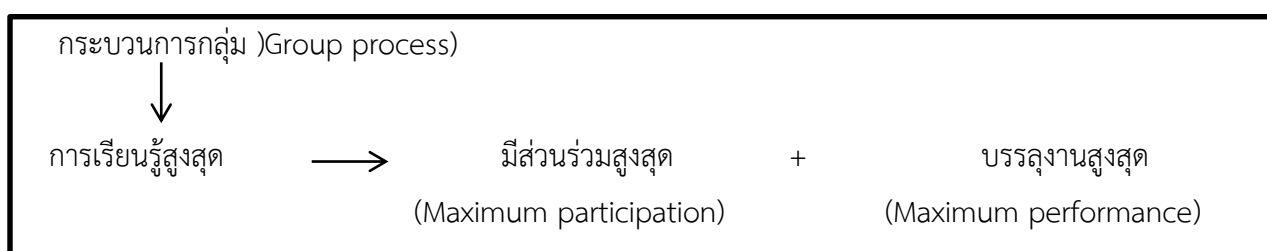
เอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนการวิเคราะห์และสังเคราะห์การเรียนรู้

ภาพที่ 2.1 วงจรและทิศทางขององค์ประกอบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

2. การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process)

การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญอีก อย่างหนึ่งซึ่ง เมื่อประกอบไปกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) กระบวนการ กลุ่มจะช่วยทำให้ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสูงสุดและทำให้บรรลุงานสูงสุด

การมีส่วนร่วมสูงสุด (Maximum participation) ของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับการออกแบบกลุ่ม ซึ่งมีตั้งแต่ กลุ่มเล็กที่สุดคือ 2 คน จนกระทั่งกลุ่มใหญ่ กลุ่มแต่ละประเภทมีข้อดีและข้อจำกัด ต่างกันผู้เรียนทุกคนควรมี ส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของแต่ละองค์ประกอบ ฉะนั้นผู้สอน จึงต้อง พิจารณาตามจำนวนผู้เรียน การบรรลุงาน สูงสุด (Maximum performance) ถึงแม้ผู้สอนจะออกแบบกลุ่มให้ผู้เรียนทุก คนมีส่วนร่วมในการท ากิจกรรม แล้วก็ตาม แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มผู้เรียนบรรลุ งานสูงสุด ได้คือ การออกแบบงาน ซึ่งเป็นกิจ กรรมที่ผู้สอนจะต้องจัดทำเป็นใบงานที่กำหนดให้ กลุ่มผู้เรียนทำกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ในแผนการสอน

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้แนวคิดการสอนแบบกระบวนการกลุ่มที่มีส่วนร่วมโดยประยุกต์ วิธีการสอนหลายๆแบบตามสภาพผู้เรียนคือ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาด้านพระพุทธศาสนา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ปีที่ 1 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติในวิชาด้านพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาด้านพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ด้านพระพุทธศาสนา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ตารางที่

4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ด้านพระพุทธศาสนานิสิตสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	11.18	2.696	13.047	.01
หลังเรียน	21.63	3.739		

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.18 หลังเรียนเท่ากับ 21.63

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยข้อที่ 1 ที่พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ น่าจะเนื่องมาจากการจัดการเรียนแบบที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมครั้งนี้ การออกแบบกิจกรรมอภิปรายกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ว่าสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้ การเรียนเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ (ดาวคลี ศิริวัลย์ 2543 : 56) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงจากการ ประยุกต์รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิจัยด้านสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้หลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีเจตคติในวิชาสาขารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตในการเรียน รายวิชาด้านพระพุทธศาสนา
3. นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ใน ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตบางประการ ซึ่งจะขอเสนอแนะดังต่อไปนี้ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.ผู้บริหารคณาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับวิชาด้านพระพุทธศาสนาควรสนับสนุนด้านสถานที่ให้เหมาะสม
2. หลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของ นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น จึงควรส่งเสริมให้นักนิสิตมีการศึกษาค้นคว้ามากขึ้นและ การทำงานเป็นกลุ่มอยู่เรื่อยๆต่อไป
- 3.การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้นิสิตพยายาม แสวงหาความรู้ค้นพบจนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกล้าคิดกล้าทำกล้านำเสนองานของตนเองและของกลุ่มมากยิ่งขึ้น
- 4.ควรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งผลให้นักศึกษากล้า แสดงออก มีการยอมรับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมอื่นๆ ทักษะกระบวนการคิดและการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากกว่าเดิมเพราะนิสิตที่เข้ามาศึกษาก็มีความแตกต่างกันทั้งอายุ วัย การศึกษา ประสบการณ์ ตลอดถึงหน้าที่การงานของนิสิตเอง
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น เช่น พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การทำงานของอาจารย์กับนิสิตเพราะนิสิตที่เข้ามาศึกษาที่วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มิอาชีวะและตำแหน่งอยู่แล้วเป็นส่วนมากดังนั้นการที่อาจารย์ให้การกับนิสิตมากจนเกินไปก็นำไปสู่การเบื่อหน่ายต่อสิ่งที่ให้ไปดำเนินการต่อไปได้
3. ควรให้การศึกษาในห้องเรียนให้มากกว่าการให้ภาระงานไปทำที่อื่นบางครั้งจะมีเสียงสะท้อนกลับมาว่าอาจารย์ให้งานเยอะกว่าการบรรยายในห้องเรียนจนทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อ
4. การจัดการสอนควรให้อาจารย์และนิสิตได้มีความใกล้ชิดแลกเปลี่ยนให้คำปรึกษาทั้งในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนให้มากกว่าเดิมเพื่อลดช่องว่างระหว่างอาจารย์กับนิสิตได้บ้าง
5. การสร้างมิตรภาพในห้องเรียนระหว่างอาจารย์กับนิสิตและนิสิตด้วยกันเองก็ต้องมีเพื่อลดช่องว่างระหว่างที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรีให้มากกว่าเดิม เพื่อสร้างวัฒนธรรมขององค์กรและการสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นในห้องเรียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกันอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร: วงศ์กมลโปรดักชั่น,
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. หนังสือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ .
- ดาวคลี ศิริวัลย์. (2543). *ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่1ที่เน้นการประยุกต์ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ*. รายงานการวิจัยปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจมาศ ทรัพย์ธำรงค์. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการเงินธุรกิจ ระหว่างนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจสาขาการจัดการและสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ . (2545). *การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ด้วยการเน้นกระบวนการเพื่อสร้างความรู้สำหรับครูมัธยมศึกษา. ประมวลบทความ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครู ยุคปฏิรูปการศึกษา เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ ลินสารัตน์. (2543). *เทคนิคการสอนอุดมศึกษา. ส่วนวิจัยพัฒนาสำนักมาตรฐาน อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.

- ทิตนา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย ปุณฺณโชติ . (2531). *กรณีศึกษาการทำโครงการงานวิทยาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุขเสนอ อินทะไชย์. (2546). *รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำหรับ วิทยาลัยชุมชน พุทธศักราช 2538*. ปรินญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Facilitating Student - Centered Learning*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา* . 18 (2), 1-10.
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). *การเรียนรู้แบบร่วมมือแรงร่วมใจ ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร. เจริญผล